

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UPPSALA**

DOM
2023-09-07
Meddelad i Uppsala

Mål nr
1243-22

KLAGANDE

Sveriges bagare och konditorer AB, 556103-3233

Ombud: Karin Bergetun och Peo Lundquist

MOTPART

Livsmedelsverket

ÖVERKLAGAT BESLUT

Livsmedelsverkets beslut 2022-02-09, se bilaga 1

SAKEN

Skyddad beteckning enligt förordningen (EU) 1151/2012

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Livsmedelsverket beslutade den 9 februari 2022 att inte registrera Sveriges bagare och konditorer AB:s ansökan om skyddad beteckning för kanelbulle hos EU-kommissionen. Skälen för beslutet framgår av bilaga 1.

Sveriges bagare och konditorer AB (härefter SBK) yrkar att förvaltningsrätten upphäver Livsmedelsverkets beslut och beviljar ansökan för fortsatt handläggning av kanelbulle som skyddad beteckning enligt förordning (EU) nr 1115/2012 hos EU-kommissionen. SBK för fram bland annat följande till stöd för sin talan.

Kanelbulle är ett svenskt bakverk med lång tradition. Det som kännetecknar en kanelbulle bakad i Sverige är att receptet innehåller både kanel och kardemumma. Det finns en koppling mellan recept, produkt och landet Sverige. Kanelbullens dag firas den 4 oktober varje år och kanelbullen har marknadsförts som en svensk specialitet utomlands. Kanelbullen har sitt ursprung i Sverige och av förordningen och praxis från EU-domstolen framgår att ett land kan utgöra en region i förordningens mening. Syftet med ansökan är att fastställa vad som får kallas kanelbulle av bagerier och andra livsmedelsföretag för att skydda och bevara det traditionella sättet att framställa bakverket. Vidare ska konsumenter veta vad de får om de handlar en kanelbulle.

Att olika recept återfinns på internet utgör inte hinder för ansökan. Vid sökningar på internet finns exempel på aktörer som bakar på traditionellt sätt med klassiska recept där kryddan kardemumma finns som en av ingredienserna. Det kommer också fram att andra, även stora, aktörer frångått den traditionella ingrediensen kardemumma, men ändå marknadsför ”Svenska kanelbullar”. Det är just sådan felaktig användning av benämningen kanelbulle som en skyddad geografisk beteckning syftar till att motverka. I annat fall

kommer utvecklingen att kanelbulle används som ett namn för sötat vetebröd, oavsett innehåll, att fortsätta.

Påståendet att kanelbulle kan vara en generisk term i unionen, även om det svenska ordet främst används i Sverige, är felaktigt. Kanelbulle har inte blivit det namn som allmänt används för produkten i unionen. Ordet kanelbulle används bara i Sverige och är enligt svensk ordbok ett substantiv för bland annat en spiralformig bulle av sötad vetedeg, kryddad med kanel. Det kan visserligen översättas men det saknar relevans eftersom frågan gäller huruvida kanelbulle kan skyddas. Exempelvis har den skyddade ursprungsbeteckningen ”Pane Toscano” en engelsk översättning ”Tuscan bread”.

Det är visat att kanelbulle har sitt ursprung i regionen Sverige och att dess särskilda kvalitéer och ingredienser huvudsakligen kan tillskrivas nämnda ursprung.

Livsmedelsverket vidhåller sitt beslut och för bland annat fram följande.

Det är ostridigt att en geografisk beteckning kan användas för en produkt som härstammar från ett visst land, vilket också anges i den aktuella EU-förordningen. Livsmedelsverket ifrågasätter inte heller att kanelbulle har en geografisk koppling till Sverige.

Syftet med skyddade beteckningar är bland annat att hjälpa producenter att förmedla information om livsmedlens egenskaper och särskilda kvaliteter. En förutsättning för detta borde vara att den skyddade beteckningen avser en konkret produkt med särskilda egenskaper och kvaliteter. Beteckningen ska vara ett namn som identifierar en produkt som därefter uppfyller vissa kriterier. Produktspecifikationen ska bland annat innehålla det namn som används för att beskriva den specifika produkten. Termen kanelbulle får anses användas generellt i Sverige och recepten varierar. Långt ifrån alla recept innehåller

kardemumma. De produkter som idag saluförs som kanelbullar innehåller inte nödvändigtvis svenska ingredienser och kan tillverkas i andra länder. Detta talar för att kanelbulle inte identifierar en produkt utan används för att beskriva ett flertal likartade produkter. Redan på denna grund bör beteckningen inte kunna registreras.

Kanelbulle bör vidare anses vara en generisk term. Det är ett svenskt ord, men det ligger i sakens natur att det svenska produktnamnet inte används utanför Sverige när vedertagna översättningar finns. Det borde därmed kunna vara en generisk term i unionen även om det svenska ordet främst används i Sverige. Om en skyddad beteckning registreras får endast produkter som uppfyller produktspecifikationen anspela på namnet, vilket även gäller om namnet översätts. Ett skydd av beteckningen kanelbulle enligt den insända produktspecifikationen skulle snäva in användningsområdet i Sverige och i alla länder som översätter produktnamnet. Ett flertal produkter som idag saluförs som kanelbulle skulle inte längre få använda beteckningen. Produkterna skulle kontrolleras av behöriga myndigheter och åtgärder vidtas vid bristande efterlevnad av produktspecifikationen.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Inledning med vissa utgångspunkter för prövningen

Hänvisningar till artiklar i denna dom avser förordningen (EU) 1151/2012.

Förordningen innehåller unionsrättsliga regler om registrering och skydd av ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar. Dessa beteckningar är kollektiva immaterialrätter som anger att en produkt har en koppling till ett visst geografiskt område. För ursprungsbeteckningar gäller att samtliga produktionsled ska ske i det avgränsade geografiska området, medan det för geografiska beteckningar gäller att åtminstone ett av produktionsleden måste

äga rum i området. När en registrering av en ursprungsbeteckning eller geografisk beteckning har skett omfattas beteckningen av skydd mot bland annat obehörigt bruk och alla typer av förfaranden som kan vilseleda konsumenten om produktens verkliga ursprung. För att producenterna ska få använda en registrerad beteckning för sina produkter och få del av det unionsrättsliga skyddet måste produkterna överensstämja med den produktspecifikation som gäller för beteckningen i fråga.

Förvaltningsrättens bedömning

Den fråga förvaltningsrätten har att pröva är om Livsmedelsverket har haft skäl för sitt beslut att inte registrera SBK:s ansökan om skyddad beteckning för kanelbulle hos EU-kommissionen.

Förvaltningsrätten instämmer inledningsvis i vad Livsmedelsverket fört fram avseende att en förutsättning för skydd av viss beteckning enligt förordningen är att beteckningen avser en konkret produkt. Redan i förordningens inledning, artikel 1.2, framgår att förordningen inrättar kvalitetsordningar som ska ligga till grund för *identifiering och, när det är lämpligt, skydd av namn och termer som särskilt beskriver vissa produkter*. Detta förtydligas vidare i artikel 5 som anger att en ursprungsbeteckning eller en geografisk beteckning avser *ett namn som identifierar en produkt*. Därefter anges de särskilda krav som gäller för registrering av ursprungsbeteckningar respektive geografiska beteckningar. Av artikel 4 framgår att syftet med skyddade beteckningar bland annat är att hjälpa producenter att förmedla information om *produkters egenskaper och särskilda kvaliteter*.

Enligt förvaltningsrättens mening är det avgörande för bedömningen, om kanelbulle är en sådan beteckning som ska skyddas enligt förordningen, att beteckningen kan sägas identifiera en viss produkt med särskilda egenskaper och kvaliteter som har samband med det geografiska området.

Enligt artikel 3 definieras begreppet *särskilda egenskaper* som de utmärkande produktionsmässiga kvaliteter som tydligt skiljer en produkt från andra liknande produkter i samma kategori.

SBK har i sin ansökan specificerat vad som kännetecknar en svensk kanelbulle och bland annat angett betydelsen av inhemskt producerade ingredienser så som det svenska vetet samt att receptet innehåller både kanel och kardemumma. Samtidigt konstaterar förvaltningsrätten att det framstår som ostridigt mellan parterna att svenska kanelbullar idag förekommer i många variationer och med olika recept. Förvaltningsrätten instämmer i detta och bedömer, mot bakgrund av att det finns flertalet producenter som idag producerar kanelbullar med olika metoder och varierade ingredienser, att de specifika egenskaper som förts fram av SBK inte uteslutande kan anses känneteckna vad som benämns som kanelbullar. Utifrån den produktspecifikation som SBK angett i ansökan skulle snarast den idag allmänt förekommande variationen av kanelbullar som bakas i hemmen, på bagerier och finns tillgängliga i handeln i övrigt, uteslutas. SBK har visserligen fört fram att ett syfte med ansökan är att konsumenter ska veta vad de får. Förvaltningsrätten anser dock att SBK inte kunnat visa att det finns en allmän förväntan hos konsumenter att en kanelbulle ska produceras på det sätt och ha det innehåll som framgår av produktspecifikationen. Att ställa upp de krav som har förts fram av SBK kan därför inte anses lämpligt för att uppnå syftet med en skyddad beteckning. Förvaltningsrättens bedömning är att kanelbulle inte uppfyller förordningens krav på en beteckning som identifierar viss produkt.

Även om förvaltningsrätten anser att det funnits skäl för Livsmedelsverket att avslå SBK:s ansökan redan enligt ovan anser förvaltningsrätten det relevant att uttala sig om vad som framförts avseende om kanelbulle utgör en generisk term i förordningens mening.

Av artikel 6 framgår att en generisk term inte får skyddas som ursprungsbeteckning eller geografisk beteckning. I artikel 3 definieras begreppet *generiska termer* som de produktnamn som även om de har samband med den ort, den region eller det land där produkten ursprungligen framställdes eller salufördes, har blivit det namn som allmänt används för produkten i unionen. Artikel 41 ger sedan ledning i hur man fastställer om ett namn har blivit generiskt. Vid en sådan bedömning ska hänsyn tas till alla relevanta faktorer, men särskilt de rådande förhållandena i de områden där produkten konsumeras och relevant nationell lagstiftning eller relevanta unionsakter.

Förvaltningsrätten har ovan bedömt att beteckningen kanelbulle får anses utgöra den allmänna benämningen på en variation av likartade produkter i Sverige. Även SBK har uttryckt att kanelbulle har blivit en generisk term i Sverige. Det framgår vidare av underlaget i målet att flertalet variationer också förekommer i unionen under vedertagna namn. Förvaltningsrätten anser inte att SBK förmått visa att dessa varianter generellt kopplas samman med Sverige när de produceras och säljs i de berörda länderna (jfr. EU-domstolens dom från den 25 oktober 2005 i de förenade målen C-465/02 och C-466/02, se p. 75 f.). Med hänsyn till hur begreppet används i Sverige i kombination med förekomsten utanför landet bedömer förvaltningsrätten att kanelbulle får anses utgöra en generisk term i förordningens mening.

Förvaltningsrätten anser sammanfattningsvis att SBK genom ansökan inte förmått visa att kanelbulle är en beteckning för en sådan produkt som på grund av särskilda egenskaper och kvalitéer kopplade till Sverige är skyddsvärd enligt förordningen. Det finns vidare hinder för skydd av beteckningen utifrån att det rör sig om ett generiskt begrepp. Förvaltningsrätten bedömer därmed att förutsättningarna inte är uppfyllda för att registrera ansökan om skyddad beteckning för kanelbulle hos EU-kommissionen. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (FR-03)

Anna Maria Åslund Nilsson
lagman

Nämndemännen Ann Christine Björkman, Matts Eriksson och Elisabet Kroon
har deltagit i avgörandet.

Målet har beretts av förvaltningsrättsnotarien Fredrika Tegmyr.

Beslut avseende ansökan om skyddad beteckning

Beslut

Livsmedelsverket beslutar att inte registrera Sveriges bagare & konditorer AB:s ansökan om skyddad beteckning för Kanelbulle hos EU-kommissionen.

Bakgrund

Sveriges bagare & konditorer AB (bolaget) har den 25 maj 2021 inkommit med en ansökan om att registrera Kanelbulle som skyddad beteckning, i första hand som skyddad ursprungsbeteckning och i andra hand som skyddad geografisk beteckning, enligt förordning (EU) nr 1151/2012.

Livsmedelsverket skickade den 11 november 2021 ut en underrättelse där bolaget lämnades tillfälle att komma in med omständigheter som talar för att Kanelbulle inte ska anses vara en generisk term.

Bolaget besvarade underrättelsen den 10 december 2021, och anförde i huvudsak följande;

Begreppet Kanelbulle används i Sverige, vilket är det geografiska område som det tänkta skyddet riktar in sig på. Varianter av bakverket förekommer utomlands, men då under annat namn, som inte är föremål för sökt skydd. Vidare nämns att Visit Sweden har med kanelbullen under namnet ”cinnamon bun” i kampanjen ”Swedish fika”, och att det är ett svenskt bakverk med stark förankring i svensk gastronomisk kultur.

Enligt bolaget finns det ett starkt intresse från en rad aktörer att dra nytta av kanelbullens starka position på den svenska marknaden, och receptet modifieras för att tillfredsställa fler kundgrupper. Enligt bolaget är grunden för att söka skydd att Kanelbullen är på väg att tömmas på sitt ursprungliga innehåll och därmed riskera att bli ett generiskt begrepp – en ”kanelmakande bulle”, men att detta inte ännu skett.

Gällande bestämmelser

I artikel 6.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1151/2012 om kvalitetsordningar för jordbruksprodukter och livsmedel framgår att generiska termer inte får registreras som skyddade ursprungsbeteckningar (SUB) eller skyddade geografiska beteckningar (SGB).

Generiska termer definieras i artikel 3.6 som de produktnamn som även om de har samband med den ort, den region eller det land där produkten ursprungligen framställdes eller salufördes, har blivit det namn som allmänt används för produkten i unionen.

När myndigheterna ska fastställa huruvida ett namn blivit generiskt ska hänsyn tas till alla relevanta faktorer, se artikel 41.2. Följande ska särskilt beaktas:

- a) De rådande förhållandena i de områden där produkten konsumeras.
- b) Relevant nationell lagstiftning eller relevanta unionsrättsakter.

Skäl

Kanelbulle är ett namn som allmänt används för ett antal olika mjuka bullar med kanelfyllning, som bakas såväl hemma som av bagare och bageriindustri i Sverige.

Enligt Livsmedelsverkets bedömning är Kanelbulle en generisk beteckning, genom att det är det namn som allmänt används för produkten i unionen.

Det bolaget anført i ärendet medför ingen annan bedömning.

Ansökan för den aktuella produkten möter inte kraven för skyddade beteckningar. Livsmedelsverket ska därför avslå ansökan.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol, se bilaga.

Jan Sjögren
avdelningschef

Bilaga

Hur beslutet kan överklagas
Delgivningserkännande

Sändlista:

Sökande: Martin Lundell, Sveriges bagare & konditorer AB, Box 55680, 102 15
Stockholm, martin@bageri.se
Ombud: Hans Naess, hans.naess@agroax.se

Hur beslutet kan överklagas till förvaltningsrätten

Om du inte är nöjd med Livsmedelsverkets beslut, kan du skriftligen överklaga detta. Överklagandet ska ställas till Förvaltningsrätten i Uppsala men det ska skickas in till Livsmedelsverket. Det måste komma in till Livsmedelsverket inom tre veckor från den dag du fick del av beslutet.

I överklagandet ska du ange vilket beslut som överklagas och hur du vill att det ska ändras. Du bör även ange varför du inte är nöjd med beslutet.

Har överklagandet kommit in i rätt tid kommer det att lämnas över till Förvaltningsrätten i Uppsala. Om Livsmedelsverket ändrar beslutet så överlämnas även det nya beslutet till Förvaltningsrätten i Uppsala. Ditt överklagande anses då omfatta det nya beslutet.

Livsmedelsverkets adresser är: livsmedelsverket@slv.se eller Livsmedelsverket, Box 622, 751 26 Uppsala.

För ytterligare upplysningar kan ni vända er till Livsmedelsverket under någon av ovanstående adresser eller per telefon 018-17 55 00.

Ärende Beslut avseende ansökan om skyddad beteckning
Handling Dnr 2021/02451 (Sveriges bagare & konditorer AB)

Jag har denna dag mottagit ovan angivna handling

Ort	Datum
Namnteckning	

Glöm inte att ange datum för mottagandet.

Delgivningskvittot ska omgående sändas tillbaka till myndigheten i medföljande svarskuvert eller till:

Livsmedelsverket
 Box 622
 751 26 Uppsala

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.